

DECIZIE

15 martie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul: Iulia Sîrcu

Judecătorii: Maria Ghervas, Ion Druță

Mariana Pitic și Sveatoslav Moldovan

examinând recursul declarat de avocatul Josu Gheorghe în interesele societății cu răspundere limitată „Suinimpex”, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Veștiman Valeriu împotriva societății cu răspundere limitată „Suinimpex” cu privire la încasarea restanței la salariu, penalității, ratei inflației și cheltuielilor de judecată, împotriva deciziei Curții de Apel Cahul din 01 noiembrie 2016, prin care s-a respins apelul declarat de avocatul Josu Gheorghe în interesele societății cu răspundere limitată „Suinimpex” și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Leova din 23 mai 2016

c o n s t a t ă:

La 27 iunie 2014 Veștiman Valeriu a depus cerere de chemare în judecată împotriva societății cu răspundere limitată „Suinimpex” cu privire la încasarea restanței la salariu, penalității, ratei inflației și cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii de chemare în judecată Veștiman Valeriu a indicat că în luna noiembrie 2007 a fost angajat la întreprinderea cu capital străin „Compino” societate cu răspundere limitată în calitate de director tehnic.

Prin ordinul din 18 iulie 2008 toți angajații întreprinderii cu capital străin „Compino” societate cu răspundere limitată, inclusiv și el, a fost transferat la societatea cu răspundere limitată „Suinimpex” în aceeași calitate.

Din cauza că nu i s-a achitat salariul pentru în luna decembrie 2010 și ianuarie 2011-august 2011, la 31 august 2011 s-a concediat.

Societatea cu răspundere limitată „Suinimpex” pentru perioada menționată a acumulat datorie la salariu în mărime de 21621 lei.

Pe parcursurilor anilor 2011-2012 s-a adresat de mai multe ori verbal și scris administrației societății cu răspundere limitată „Suinimpex” solicitând achitarea salariului, însă primea refuz pe motivul lipsei mijloacelor financiare.

În luna ianuarie 2012 s-a adresat cu plângere Inspecției Muncii.

Inspectoratul Teritorial de Muncă Cimișlia prin răspunsul nr.15 din 16 februarie 2012 i-a comunicat că faptele invocate în plângere privitor la neachitarea salariului în termenul stabilit de societatea cu răspundere limitată „Suinimpex” s-au adevărit încălcându-i-se dreptul prevăzut la art.142 alin.(1) Codul muncii.

Societatea cu răspundere limitată „Suinimpex” prin răspunsul nr.4 din 27 februarie 2012 a recunoscut restanța la salariu pentru perioada 2010-2011 în sumă de 21621 lei și s-a obligat să o achite în cel mai scurt timp.

De la 27 februarie 2012 până în prezent societatea cu răspundere limitată „Suinimpex” nu i-a achitat restanța la salariu în sumă de 21621 lei.

Conform art.330 Codul muncii, pentru neachitarea salariului în termen, societatea cu răspundere limitată „Suinimpex” este obligată să-i achite suplimentar pentru fiecare zi de întârziere 0,1% din suma neachitată pentru perioada de la 01 septembrie 2011 până la 12 iunie 2014 în sumă de 21954, 45 lei.

Conform datelor Biroului Național de Statistică, rata inflației pentru perioada ianuarie 2010 – noiembrie 2013 constituie 20,7%.

Pentru perioada de la 01 septembrie 2011 până la 30 noiembrie 2013 suma inflației constituie 2585 lei care trebuie să o achite societatea cu răspundere limitată „Suinimpex” conform art.145 Codul muncii.

Cere Veștiman Valeriu încasarea de la societatea cu răspundere limitată „Suinimpex” restanței la salariu pentru perioada decembrie 2010 – august 2011 în sumă de 21621 lei, penalității pentru perioada 01 septembrie 2011 – 12 iunie 2014 în mărime de 21954 lei, inflației pentru perioada 01 septembrie 2011 – 30 noiembrie 2013 în sumă de 2585 lei și cheltuielile pentru asistență juridică în mărime de 5000 lei.

Prin hotărârea Judecătorei Leova din 23 mai 2016 s-a admis parțial acțiunea.

S-a încasat de la societatea cu răspundere limitată „Suinimpex” în beneficiul lui Veștiman Valeriu restanța la salariu în mărime de 21621 lei, plata suplimentară în sumă de 21954 lei, cheltuielile pentru asistență juridică în sumă de 5000 lei.

S-a încasat de la societatea cu răspundere limitată „Suinimpex” în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 1307, 25 lei.

În rest acțiunea a fost respinsă (f.d.97, 102-105).

Prin mandatul nr.0553676 din 16 mai 2016 avocatul Josu Gheorghe a fost împuternicit de societatea cu răspundere limitată „Suinimpex” să-i acorde asistență juridică cu dreptul de a ataca hotărârea judecătorească etc. (f.d.120).

La 23 iunie 2016 avocatul Josu Gheorghe a depus în interesele societății cu răspundere limitată „Suinimpex” apel nemotivat, iar la 05 iulie 2016 apel motivat împotriva hotărârii Judecătorei Leova din 23 mai 2016 (f.d.109, 122-123).

Curtea de Apel Cahul prin decizia din 01 noiembrie 2016 a respins apelul declarat de avocatul Josu Gheorghe în interesele societății cu răspundere limitată „Suinimpex” și a menținut hotărârea Judecătorei Leova din 23 mai 2016 (f.d.154-162).

La 26 decembrie 2016 avocatul Josu Gheorghe a depus în interesele societății cu răspundere limitată „Suinimpex” recurs împotriva deciziei Curții de Apel Cahul din 01 noiembrie 2016 solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel, emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea recursului avocatul Josu Gheorghe a invocat că Veștiman Valeriu în cadrul unui alt proces de judecată a recunoscut că a primit de la Canalî Dumitru suma de 21500 lei pe care o datora societății cu răspundere limitată „Suinimpex” pentru livrarea cărnii în cantitate de 34,60 kg în sumă totală de 49900 lei.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 21 decembrie 2016 s-a stabilit că Veștiman Valeriu a primit de la Canalî Dumitru suma de 21500 care nu i-a introdus în casa societății cu răspundere limitată „Suinimpex”, deoarece întreprinderea avea datorie față de acesta la plata salariului.

Veștiman Valeriu nu a respectat procedura prealabilă de soluționare a litigiului pe cale extrajudiciară, cererea prealabilă anexată la dosar nu este datată și recepționată de administratorul societății cu răspundere limitată „Suinimpex”, dar de o persoană necunoscută.

Instanțele de judecată la soluționarea litigiului nu au luat în considerație prevederile art.354 și art.355 Codul muncii, acțiunea a fost depusă la 27 iunie 2014 și putea fi solicitat salariul pentru 3 zile, însă prima instanță a încasat salariul pentru perioada decembrie 2010 – august 2011.

Potrivit certificatului de salariu, restanța la salariu este în mărime de 20323, 74 lei cu reținerea în fondul de pensii suma de 1297, 26 lei.

Prima instanță eronat a încasat plata suplimentară în mărime de 21954 lei, mai mare decât pretinsa datorie la salariu.

Articolul 330 alin.(2) Codul muncii prevede că plățile suplimentare se achită doar în caz de reținere a salariului din vina angajatorului.

Salariul nu a fost reținut din vina angajatorului societatea cu răspundere limitată „Suinimpex”, dar s-a demonstrat că Veștiman Valeriu a primit de la Canalî Dumitru suma de 21500 care nu i-a introdus în casa întreprinderii, deoarece avea datorie la plata salariului.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție prin încheierea din 01 martie 2017 a considerat recursul admisibil fără a prejudicia fondul și a dispus judecarea acestuia de către completul din 5 judecători.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Codul de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

Examinând recursul declarat în limitele invocate pe baza materialelor din dosar, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul depus în termen, întemeiat și urmează a fi admis cu casarea deciziei Curții de Apel Cahul din 01 noiembrie 2016 și hotărârii Judecătorei Leova din 23 mai 2016 în partea încasării penalității de întârziere și emiterea în această parte a unei noi hotărâri de respingere a pretenției din următoarele motive.

În conformitate cu art. 434 Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

La 07 decembrie 2016 Curtea de Apel Cahul a expediat în adresa părților copia deciziei din 01 noiembrie 2016 (f.d.163).

Prin urmare, recursul declarat la 26 decembrie 2016 de avocatul Josu Gheorghe în interesele societății cu răspundere limitată „Suinimpex” este depus în termen.

În conformitate cu art. 445 alin.(1) lit. b) Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

Din actele pricinii rezultă că prin ordinul societății cu răspundere limitată „Suinimpex” nr.05 din 17 august 2008 Veștiman Valeriu a fost angajat în calitate de director (f.d.13 verso).

Prin ordinul societății cu răspundere limitată „Suinimpex” nr.32 din 05 septembrie 2011 Veștiman Valeriu a fost concediat din propria inițiativă (f.d.14).

La 13 iunie 2014 Veștiman Valeriu s-a adresat societății cu răspundere limitată „Suinimpex” cu cerere prealabilă solicitând achitarea restanței la salariu în sumă de 21621 lei pentru perioada decembrie 2010-august 2011, penalității în mărime de 21954 lei, inflației în mărime de 2582 lei (f.d.20, 24).

La 27 iunie 2014 Veștiman Valeriu a depus cerere de chemare în judecată împotriva societății cu răspundere limitată „Suinimpex” cu privire la încasarea restanței la salariu pentru perioada decembrie 2010 – august 2011 în sumă de 21621 lei, penalității pentru perioada 01 septembrie 2011 – 12 iunie 2014 în mărime de 21954 lei, inflației pentru perioada 01 septembrie 2011 – 30 noiembrie 2013 în sumă de 2585 lei și cheltuielile pentru asistență juridică în mărime de 5000 lei.

Prima instanță a admis parțial acțiunea și a încasat de la societatea cu răspundere limitată „Suinimpex” în beneficiul lui Veștiman Valeriu restanța la salariu în mărime de 21621 lei, plata suplimentară în sumă de 21954 lei și cheltuielile pentru asistență juridică în sumă de 5000 lei, iar în rest a respins.

Instanța de apel a fost de acord cu soluția primei instanțe.

Judecând pricina în ordine de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție a constatat că prima instanță și instanța de apel eronat au încasat penalitatea de întârziere prevăzută la art.330 alin.(2) Codul muncii.

Conform art.330 alin.(1) lit.e), alin.(2) Codul muncii, angajatorul este obligat să compenseze persoanei salariul pe care aceasta nu l-a primit, în toate cazurile privării ilegale de posibilitatea de a munci. Această obligație survine, în particular, în caz de reținere a plății salariului.

În caz de reținere, din vina angajatorului, a salariului (art.142), a indemnizației de concediu (art.117), a plăților în caz de eliberare (art.143) sau a altor plăți (art.123, 124, 127, 139, 186, 227 lit.j), 228 alin.(8) etc.) convenite salariatului, acestuia i se plătesc suplimentar, pentru fiecare zi de întârziere, 0,1 la sută din suma neplătită în termen.

Salariatului i se achită compensația de întârziere în mărime de 0,1% ce se calculează pentru fiecare sumă neachitată în termen din vina angajatorului, începând de la data când suma reținută a devenit certă, exigibilă și scadentă.

Curtea Supreme de Justiție în decizia din 21 decembrie 2016 a constatat că Veștiman Valeriu nu a transmis societății cu răspundere limitată „Suinimpex” suma de 21500 lei primită de la Canalî Dumitru pentru procurarea cărnii de porc la 22 februarie 2010 (f.d.178-182).

În conformitate cu art.123 alin.(2) și art.254 alin.(3) Codul de procedură civilă, faptele stabilite printr-o hotărîre judecătorească irevocabilă într-o pricină civilă soluționată anterior în instanță de drept comun sau în instanță specializată sînt obligatorii pentru instanța care judecă pricina și nu se cer a fi dovedite din nou și nici nu pot fi contestate la judecarea unei alte pricini civile la care participă aceleași persoane.

După ce hotărîrea rămîne irevocabilă, părțile și ceilalți participanți la proces, precum și succesorii lor în drepturi, nu pot înainta o nouă cerere de chemare în judecată cu aceleași pretenții și în același temei, nici să contesteze în alt proces faptele și raporturile juridice stabilite în hotărîrea judecătorească irevocabilă.

Neachitarea salariului a avut loc din vina lui Veștiman Valeriu care nu a transmis la timp societății cu răspundere limitată „Suinimpex” banii primiți de la Canal Dumitru pentru carnea procurată.

Așadar, salariul nu a fost reținut din vina societății cu răspundere limitată „Suinimpex” și aceasta nu este obligată să achite lui Veștiman Valeriu plată suplimentară.

Prin urmare, pretenția lui Veștiman Valeriu cu privire la încasarea penalității de întârziere urmează a fi respinsă.

Conform art.10 alin.(2) lit.h) Codul muncii, angajatorul este obligat să plătească integral salariul în termenele stabilite de prezentul cod, de contractul colectiv de muncă și de contractele individuale de muncă.

Conform art.128 alin.(1) Codul muncii, salariul reprezintă orice recompensă sau câștig evaluat în bani, plătit salariatului de către angajator în temeiul contractului individual de muncă, pentru munca prestată sau care urmează a fi prestată.

Conform art.141 alin.(1) și (3), art.142 alin.(1) lit. b) Codul muncii, salariul se plătește în monedă națională.

Plata salariului în natură este interzisă.

Salariul se plătește periodic, nemijlocit salariatului sau persoanei împuternicite de acesta, în baza unei procuri autentificate, la locul de muncă al salariatului, în zilele de lucru stabilite în contractul colectiv sau individual de muncă, dar nu mai rar decît o dată pe lună pentru salariații remunerați în baza salariilor lunare ale funcției.

Articolul 143 alin.(1) lit.a) Codul muncii prevede că dacă nu se contestă cuantumul tuturor sumelor ce se cuvin salariatului de la unitate, efectuarea achitărilor se face în caz de încetare a contractului individual de muncă cu un salariat care continuă să lucreze pînă în ziua eliberării din serviciu – în ziua eliberării.

Societatea cu răspundere limitată „Suinimpex” nu a achitat lui Veștiman Valeriu restanța la salariu în ziua eliberării.

Inspekția Muncii prin răspunsul nr.15 din 16 februarie 2012 a comunicat lui Veștiman Valeriu că societatea cu răspundere limitată „Suinimpex” nu i-a achitat salariul în termenul stabilit de legislația în vigoare (f.d.16).

Administratorul societății cu răspundere limitată „Suinimpex” prin recipisa eliberată lui Veștiman Valeriu la 27 februarie 2012 a recunoscut restanța la salariu pentru anii 2010-2011 în sumă de 21621 lei și s-a obligat să o achite în timpul apropiat când vor fi mijloace financiare (f.d.17).

Din certificatul de salariu eliberat de societatea cu răspundere limitată „Suinimpex” rezultă că întreprinderea are restanță la salariu față de Veștiman Valeriu pentru perioada decembrie 2010 – august 2011 în sumă de 21621 lei (f.d.19).

Așadar, prima instanță corect a încasat de la societatea cu răspundere limitată „Suinimpex” în beneficiul lui Veștiman Valeriu salariul pentru munca prestată în perioada decembrie 2010 – august 2011 în sumă de 21621 lei.

Argumentele avocatului Josan Gheorghe că acțiunea lui Veștiman Valeriu este prescrisă nu pot fi reținute din următoarele motive.

Conform art.355 alin.(1) lit.b) Codul muncii, cererea privind soluționarea litigiului individual de muncă se depune în instanța de judecată în termen de 3 ani de la data apariției dreptului respectiv al salariatului, în situația în care obiectul litigiului constă în plata unor drepturi salariale sau de altă natură, ce i se cuvin salariatului.

Veștiman Valeriu s-a adresat cu cerere de chemare în judecată la 27 iunie 2014.

Conform art.277 alin.(1) lit.b) și alin.(2) Codul civil, cursul prescripției extinctive se întrerupe în cazul în care debitorul săvârșește acțiuni din care rezultă că recunoaște datoria.

După întreruperea cursului prescripției extinctive, începe să curgă un nou termen. Timpul scurs pînă la întreruperea cursului prescripției extinctive nu se include în noul termen de prescripție extintivă.

Prin recipisa din 27 februarie 2012 societatea cu răspundere limitată „Suinimpex” a recunoscut restanța la salariu în sumă de 21621 lei și s-a obligat să o achite în timpul apropiat când vor fi mijloace financiare (f.d.17).

Astfel, de la 27 februarie 2012 cursul prescripției extinctive s-a întrerupt și a început să curgă un nou termen, acțiunea fiind depusă în termen.

În conformitate cu art.94 alin.(1) Codul de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pîrîtului – proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului.

În conformitate cu art.96 alin.(1) și (1') Codul de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile.

Cheltuielile menționate la alin.(1) se compensează părții care a avut câștig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

Din conținutul normei de drept menționate rezultă că părții care a avut câștig de cauză i se restituie cheltuielile de asistență juridică dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat și numai în cazurile cînd acestea sunt reale, necesare și rezonabile.

Dat fiind că acțiunea este admisă parțial, cheltuielile de judecată suportate de Veștiman Valeriu urmează să fie compensate proporțional părții admise.

Pe parcursul examinării pricinii Veștiman Valeriu a fost reprezentat de avocatul Barbă Tudor.

Prin ordinul de plată DX nr.689593 din 20 iunie 2014 se confirmă că Veștiman Valeriu a achitat onorariul pentru serviciile de asistență juridică prestate de către Cabinetul Avocatului „Tudor Barbă” în sumă de 5000 lei (f.d.11).

Astfel, societatea cu răspundere limitată „Suinimpex” urmează să compenseze lui Veștiman Valeriu cheltuielile de asistență juridică suportate pentru judecarea pricinii în mărime de 2500 lei, care este o sumă reală și rezonabilă.

Din considerentele menționate și având în vedere că prima instanță și instanța de apel au stabilit circumstanțele pricinii, că nu este necesară verificarea suplimentară și administrarea de noi dovezi, însă eronat au aplicat normele de drept material, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul declarat de avocatul Josu Gheorghe în interesele societății cu răspundere limitată „Suinimpex”, de a casa decizia Curții de Apel Cahul din 01 noiembrie 2016 și hotărârea Judecătoriei Leova din 23 mai 2016 în partea încasării penalității de întârziere și emiterea în această parte a unei noi hotărâri de respingere a pretenției.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de avocatul Josu Gheorghe în interesele societății cu răspundere limitată „Suinimpex”.

Se casează decizia Curții de Apel Cahul din 01 noiembrie 2016 și hotărârea Judecătoriei Leova din 23 mai 2016, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Veștiman Valeriu împotriva societății cu răspundere limitată „Suinimpex” cu privire la încasarea restanței la salariu, penalității, ratei inflației și cheltuielilor de judecată în partea încasării penalității de întârziere și se emite în această parte o nouă hotărâre prin care:

Se respinge pretenția lui Veștiman Valeriu cu privire la încasarea penalității de întârziere în mărime de 21954 (douăzeci și una mii nouă sute cincizeci și patru) lei.

Se micșorează cuantumul cheltuielilor pentru serviciile de asistență juridică de la 5000 (cinci mii) lei la 2500 (două mii cinci sute) lei.

În rest se menține decizia Curții de Apel Cahul din 01 noiembrie 2016 și hotărârea Judecătoriei Leova din 23 mai 2016.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președinte, judecătorul:

Iulia Sîrcu

Judecătorii:

Maria Ghervas

Ion Druță

Mariana Pitic

Sveatoslav Moldovan